

نقش فعالیت های فرهنگی در اصلاح و تربیت و بازگشت زندانی به زندگی (مورد مطالعه زندان مرکزی همدان)

سید احمد موسوی^{۱*}

محسن عامری شهرابی^۲

غلامحسین بیابانی^۳

تاریخ دریافت: ۱۳۹۹/۰۷/۰۵ تاریخ چاپ: ۱۳۹۹/۰۷/۱۳

چکیده

هدف پژوهش حاضر، تعیین نقش فعالیت های فرهنگی در اصلاح و تربیت و بازگشت زندانی به زندگی در زندان مرکزی همدان است. روش پژوهش توصیفی-پیمایشی و جامعه آماری پژوهش را زندانیان شرکت کننده در فعالیت ها و کلاس های آموزشی-فرهنگی زندان مرکزی همدان تشکیل می دادند که طی یک سال گذشته از زندان آزاد شده اند؛ از آنجا که امکان دسترسی به تمامی زندانیان آزاد شده فراهم نبود، لذا جامعه آماری این پژوهش، تمامی زندانیان زندان مرکزی همدان تعیین گردید که طی یک سال گذشته از زندان مرکزی همدان آزاد شده و جهت تشکیل پرونده به اداره خدمات اجتماعی و مراقبت بعد از خروج اداره کل زندان های استان همدان مراجعه کرده اند؛ از این رو تعداد ۲۰۹ نفر، به عنوان نمونه در دسترس در این پژوهش شرکت نمودند. ابزار این پژوهش پرسشنامه محقق ساخته در قالب طیف لیکرت بود؛ برای سنجش میزان پایایی، از ضریب آلفای کرونباخ بر روی ۲۲ نمونه مورد مطالعه استفاده شد که مقدار آن بیشتر از ۰/۷ اندازه گیری گردید. شیوه تحلیل اطلاعات آمار، توصیفی و استنباطی بود. نتایج به دست آمده از نرم افزار SPSS حاکی از آن بود که نقش فعالیت های فرهنگی زندان و ابعاد آن از جمله ارتقاء سطح آگاهی و دانش علمی زندانیان، پرکردن اوقات فراغت آنان، ارتقاء سطح ارزش های دینی و اخلاقی زندانیان، ارتقاء سطح سلامتی و تغییر نگرش زندانیان نسبت به جرم در اصلاح و تربیت و بازگشت زندانی به زندگی بالاتر از حد متوسط بود. فعالیت های فرهنگی زندان بیشتر منجر به تغییر نگرش زندانیان نسبت به جرم شده و کمترین تأثیر آن مربوط به ارتقاء سطح سلامتی بود.

واژگان کلیدی

فعالیت های فرهنگی، زندان مرکزی همدان، خدمات اجتماعی، مراقبت بعد از خروج، بازگشت به زندگی

^۱ کارشناس ارشد مدیریت امور فرهنگی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد الکترونیکی، تهران، ایران (نویسنده مسئول: elsid.1980@gmail.com)

^۲ استادیار دانشگاه آزاد اسلامی (Mohsen.amerishah@gmail.com)

^۳ استادیار دانشگاه آزاد اسلامی (biabanigh@yahoo.com)